

BERLINI FELHÍVÁS EURÓPA KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉNEK JÖVŐJÉÉRT

PREAMBULUM

A **kulturális örökség 2018-as európai éve** (KÖEÉ) fordulópontot jelent Európának a kulturális örökség ügyét szolgáló, egyre jobban erősödő mozgalmában. Erre a lendületre kell alapoznunk, hogy felismerjük és kibontakoztassuk közös kulturális örökségünk és értékeink pozitív és összetartó erejét, hogy kapcsolatba hozzuk az európai polgárokat és közösségeket, és elmélyítsük a teljes európai projekt jelentőségét. Eljött a cselekvés ideje.

Ezt a Felhívást az **Európai Kulturális Örökség Csúcstalálkozón** 2018. június 22-én, Berlinben mutatta be a három házigazda szervezet: az **EUROPA NOSTRA** - az „Európai kulturális örökség szószólója”; a Német Kulturális Örökség Bizottság (**DNK**), amely Németországban a kulturális örökség európai évének nemzeti koordinátora, és a berlini székhelyű Porosz Kulturális Örökség Alapítvány (**SPK**).

A Kulturális Örökség Európai Évének (EYCH/KÖEÉ) keretében szervezett első európai kulturális örökség csúcstalálkozó - amelyet 2018. június 18-24-én tartottak Berlinben - számos európai polgárt és szervezetet hozott össze. Ezek között voltak intézmények, egyesületek, alapítványok és egyetemek; kulturális örökséggel foglalkozó vallási közösségek és helyszínek képviselői; építészek, múzeumi szakemberek, műemlékesek, restaurátorok, kézművesek, művészek, történeti épületek és örökségi helyszínek tulajdonosai, kutatók és tanárok; hatóságok és pénzügyi intézmények képviselői; vállalkozók, (művészet)történészek, újságírók, fotósok, diákok és fiatal önkéntesek; kulturális miniszterek, történeti városok polgármesterei, az európai, nemzeti és regionális parlamentek tagjai, az Európai Unió intézményeinek képviselői, valamint az Európa Tanács, az UNESCO és az ICCROM, továbbá számos más európai örökségi hálózat.

A Berlini Felhívás az inspirációját és legitimitását azok szakértelméből és lelkesedéséből meríti, akik a kulturális örökséggel foglalkoznak - legyen az kézzelfogható, immateriális vagy digitális örökség -, akik tudásukat, idejüket és energiájukat - akár hivatásosként, akár önkéntesként - arra fordítják, hogy ez az örökség átadódjék a jövő generációi számára. Működésük gazdasági értéke jelentős; társadalmi és kulturális értéke felbecsülhetetlen.

A Berlini Felhívás egyúttal a **KÖEÉ nemzeti koordinátorainak**, az **KÖEÉ bizottság tagjainak**, valamint az „**Európai Örökség Szövetség 3.3**” tagjainak munkájára és támogatására is épül.

Felhívjuk mindazok figyelmét, akik törődnek az európai múlttal, jelennel és jövővel, hogy írják alá, támogassák és terjesszék széles körben ezt a Berlini felhívást.

BERLINI FELHÍVÁS

MI, AZ E FELHÍVÁST ALÁÍRÓ POLGÁROK, SZERVEZETEK ÉS INTÉZMÉNYEK...készen állunk, hogy vállaljuk közös felelősségünket, hogy kibontakoztassuk a közös kulturális örökségünk összetartó erejét és a benne rejlő lehetőségeket a békés, virágzó, befogadó és igazságos Európa érdekében.

Most, a Kulturális Örökség Európai Évében, egyedülálló lehetőségünk van arra, hogy befolyásoljuk az Európa jövőjéről folytatott vitát. Az alapvető európai értékekkel szembeni kihívásokkal, sőt fenyegetésekkel szembeszállva, ez a vita nem alapulhat kizárólag politikai, gazdasági vagy biztonsági megfontolásokon. Meg kell változtatnunk az Európáról szóló beszédmodot. Közös kulturális örökségünket oda kell helyeznünk, ahová tartozik: Európa vezérelvének, meghatározó prioritásainak a középpontjába.

MIÉRT? AZÉRT, MERT...

1. Kulturális örökségünk tesz minket európaivá, mivel tükrözi változatos és közös értékeinket, kultúráinkat és emlékeinket. Ez az európai „egység a sokféleségben” valódi megtestesülése, és ez segít ellenállni a társadalmunkat veszélyeztető megosztó erőknek.
2. Kulturális örökségünk magában fogadja azonosságtudatunk rétegeit - helyi, regionális, nemzeti és európai -; ezek a rétegek egymással összekapcsolódnak, erősítik egymást és folyamatosan fejlődnek;
3. Kulturális örökségünk táplálja a helyi közösséghez való tartozás érzését, de egyúttal az európai szolidaritás és közösség érzését is;
4. Kulturális örökségünk összekapcsolja a generációkat, tükrözi emberek és eszmék egymást serkentő, határokat átlépő mozgását a sok évszázados közös történelem folyamán. Mint ilyen, ez az alapja egy tiszteletteljes és gazdagító párbeszédnek és kölcsönhatásnak az európai közösségeken belül és egymás között, de egyúttal a világ más kultúráival is;
5. Kulturális örökségünk biztosítja a hidat a múlt és a jövő között. Lehetővé teszi számunkra, hogy kulturális hagyományainkból és történelmünkéből induljunk ki és építsünk rá, miközben segít a sebek gyógyításában és a múlt ellenségeskedéseinek meghaladásában. Egyben folyamatosan ösztönzi a kreativitást és az innovációt. Mint ilyen, a folyamatos tanulás és inspiráció forrása, valamint az aktív és felelős állampolgárság alapja;
6. Kulturális örökségünk továbbá a fenntartható fejlődés és a fokozott társadalmi összetartozás egyik legfontosabb mozgatórugója, valamint a közvetlen és közvetett forrása nagyszámú értelmes munkahelynek;
7. Kulturális örökségünk harmóniát és szépséget hoz mindennapi természetes és mesterséges környezetünkbe, ezzel javítva jólétünket és életminőségünket.

Az [Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának](#) ideit, 70. évfordulójára is gondolva, megállapítjuk, hogy a kulturális örökséghez való jog alapvető emberi jog. Megegyeztetjük elkötelezettségünket - a Kulturális Örökség Európai Évében - számos európai és nemzetközi szervezet által már elfogadott, számos fontos [politikai dokumentumban](#) megfogalmazott elvek iránt. Itt az ideje annak, hogy ezeket az elveket hatékony, Európa és állampolgárai számára kézzelfogható eredményeket hozó cselekvéssel meg is valósítsuk.

INTÉZKEDÉS 1 EURÓPAI AKCIÓTERV KIFEJLESZTÉSE A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG ÉRDEKÉBEN

Készüljön ambiciózus Európai Akcióterv a kulturális örökség érdekében, mintegy a KÖEE hosszan fennmaradó örökségeként. Ez, a közelmúltban elfogadott új [Európai Kulturális Agendában](#) már megemlített Akcióterv előkészítendő és kidolgozandó, amely munkába be kell vonni az érintett állami és magánszereplőket, köztük a civil társadalom résztvevőit. Az Akcióterv legyen egészlátó, és legyen teljesen összhangban más kulcsfontosságú uniós agendákkal [és az EU Tanácsának legutóbbi határozataival](#). Olyan célkitűzésekre és szakpolitikai területekre gondolunk, mint a társadalmi kohézió, a regionális fejlesztés, a városfejlesztés, a vidékfejlesztés, a környezetvédelem, a tengeri és turisztikai politika, a fenntarthatósági agenda és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kutatás és az innováció, a digitális politika, az oktatás és szakképzés, valamint, természetesen, az ifjúság. Az Akciótervnek továbbá erős külső dimenziója is legyen, mivel az Európai Uniónak globális felelősséget kell vállalnia, és el kell érnie a partnereket az EU határain túl is. Az Akciótervnek következőképpen összhangban kell állnia az Európa Tanácsnak [a kulturális örökség társadalmi jelentőségéről szóló Faro-i Egyezményével](#) és [az Európai Örökség 21. századi Stratégiájáról](#), valamint az [ENSZ Fenntartható Fejlődésről szóló Agenda 2030-ával](#).

INTÉZKEDÉS 2 AZ ÖRÖKSÉG ELISMERTETÉSE AZ EURÓPAI POLITIKA ÉS FINANSZÍROZÁS PRIORITÁSAKÉNT

A majdani „Európai Akcióterv a Kulturális Örökségért” támogatásaként felszólítjuk az EU intézményeit, hogy teljes körűen ismerjék el stratégiai prioritásként a kulturális örökséget a készülő [politikai programokban](#) és az [EU új, többéves pénzügyi keret-tervében](#) (2021- 2027). Ez hozzá fog járulni az Európa emberi és kulturális tőkéjéhez való szükséges beruházáshoz és az európai értékek előmozdításához. Ugyanakkor mindannyian elkötelezzük magunkat, hogy erősítjük az európai kulturális örökség [sokféle értékének és előnyének tudatosítását](#). Ezt különösen fontossá teszi a 2019. májusban tartandó európai parlamenti választás és az új Európai Bizottság ezt követő kinevezése.

INTÉZKEDÉS 3 A HELYI, NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI ÖSSZEKAPCSOLÁSA

A kormányzás különböző szintjei kulcsfontosságú szerepet játszanak a kulturális örökség teljes potenciáljának felszabadításában, amely stratégiai erőforrás a társadalom, a gazdaság, a kultúra és a környezet számára. Ezért felhívjuk az összes európai államot, régiót és várost, hogy holisztikus és ambiciózus politikát és cselekvési tervet dolgozzon ki a kulturális örökség érdekében. Azt is sürgetjük, hogy fokozzák párbeszédüket és együttműködésüket az érintett európai és nemzetközi szervezetekkel, valamint a civil társadalommal. Ezzel biztosítható, hogy a kormányzás különböző - a helyi, a nemzeti és az európai - szintjei által elfogadott szakpolitikai és cselekvési tervek egymást kiegészítsék és összhangban legyenek.

INTÉZKEDÉS 4 A PÓTOLHATATLAN MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA

A kulturális örökség egyedülálló és pótolhatatlan. Ugyanakkor gyakorta sérülékeny, sőt veszélyeztetett. Ezért közös feladatunk, hogy ezt a kincset megőrizzük és továbbadjuk a következő generációk örömére és (új)bolí) használatára. Fokozni kell a szükséges emberi és pénzügyi erőforrásokat, beruházni kell tudásba és szakképzésbe, hogy biztosítsuk örökségünk megfelelő megőrzését, fejlesztését és átadását - valóságosan és digitálisan egyaránt. Ebbe a folyamatba be kell vonnunk az egyetemeket és a kutatói közösséget, innovatív üzleti modelleket kell kidolgoznunk, és ösztönöznünk kell az örökség és a művészet közötti kreatív együttműködést. Fel kell ismernünk örökségünk immateriális kifejezésének értékét is, amelyek folyamatosan fejlődnek és gazdagítják társadalmunkat és környezetünket.

INTÉZKEDÉS 5 BEFEKTETÉS A MINŐSÉGI ÖRÖKSÉG-SZEMPONTÚ MEGÚJÍTÁSHOZ

Biztosítani, egyben képessé kell tenni a köz- és magánvállalkozások megfelelő befektetéseit arra, hogy környezetünkben, településeinken és tájainkban a kreativitáson, az innováción és az adaptív újrafelhasználáson alapuló minőségi és örökség szempontú megújítást szolgálják. Ezt a KÖEÉ kezdetén elfogadott [Davosi nyilatkozatban](#) megfogalmazott magas színvonalú „Baukultur” (Építési kultúra) elvei ihlették, amelyek a polgárok és közösségeik, valamint a civil szervezetek aktív részvételével gazdagodtak. Ebben az összefüggésben örömmel üdvözljük az épített örökség védelme és az épített környezet kortárs alakítása közötti kreatív és tiszteletteljes kapcsolatot, amely hozzájárul a jövő örökségéhez.

INTÉZKEDÉS 6 AZ ALAPOSABB TUDÁS ÉS MÉLYEBB MEGÉRTÉS ELŐSEGÍTÉSE

A kulturális örökségnek sokkal nagyobb fontosságot kell kapnia minden korosztály minden jellegű oktatásában. Ez ösztönözni fogja a társadalom részvételét a kulturális örökség megőrzésében és továbbadásában. Különös figyelmet kell fordítani a történelem oktatására és örökség értelmezésére, elhelyezve az európai múlt, a jelen és a jövő széles összefüggéseiben. Ez Európa polgárait és különösen gyermekeinket és ifjúságainkat fogja ellátni a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy mélyebb legyen a megértés Európán belüli, valamint Európa és a világ más kultúrái közötti találkozások és párbeszéd során. Mindezek a tevékenységek segítenek a tisztelet-teli és jelentőségteljes kapcsolatok létrejöttében az emberek és azon helyek között, ahol élnek, dolgoznak, vagy amelyeket meglátogatnak. Ez elősegíti Európa új lakosainak jobb megértését, tiszteletét és befogadását is.

INTÉZKEDÉS 7 ÉPÍTÉS A LENDÜLETRE

A KÖEÉ megerősítette az európai politikai lendületet és a széles körű mozgósítást a kulturális örökség érdekében. Most kell ezt állandósítanunk és továbbfejlesztenünk az állami és a magánszféra érintettjeinek lehető legszélesebb együttműködését, beleértve az európai és nemzetközi szervezeteket és a civil társadalmat is. Ennek eléréséhez megfelelő formulát kell találnunk egy állandóbb platform számára a tudásgyűjtéshez, a képzéshez és a kulturális örökséggel kapcsolatos érdekképviselő összehangolásához.

Berlin, 2018. június 22.

A berlini felhívást online alá lehet írni az Europa Nostra honlapján:
www.europanostra.org/berlin-call-action

